

Dr Andreja KATANČEVIĆ*

MARKO PETRAK (1972–2022)

Loše vesti se ređaju u nesrećnom vremenu. Sve je duža kolona dragih ljudi od kojih se rastajem. U nju je 17. januara stupio i profesor Sveučilišta u Zagrebu Marko Petrak. Bio je profesor rimskog prava i moj prijatelj. Oproštaj od njega je bolan, gorak i ličan. Ne želim da govorim o njegovoj naučnoj biografiji. Faktografija je lako dostupna. Pišem ono po čemu ću ga se sećati. Voleo bih da ovo bude subjektivan prilog za životopis jednog veoma posebnog profesora, velikog čoveka i dobrog prijatelja. Hteo bih da se oprostim onim čega nema na zvaničnim sajtovima.

Poznavali smo se, družili se i saradivali duže od decenije. Razgovarali smo o Rimu, pravu, istoriji, politici, umetnosti, veri, životu. Provodili smo vreme na naučnim konferencijama, za kafanskim stolovima, dopisivali se ponekad danima. Znao sam mnogo o Marku Petraku. Tek u vestima o njegovoj smrti sam saznao sva njegova akademska postignuća. Imao je čudnu i retku skromnost. Razmetanje nije poznao. Nije se gordio. Krio je sopstveni uspeh.

Marko je pokazao da se može biti odan i predmetu koji se predaje. Koristio je i najmanju priliku da uradi nešto dobro, korisno i sistemsko za rimsko pravo. Duboko ga je pogađalo ako bi se nešto loše dogodilo našem predmetu i kolegama. Patio je zbog svakog napada na nas, makar on bio sitan, besmislen i dolazio od beznačajnih ljudi. Uvek ću pamtit kako mi je posle jedne svečane večere, u času inspiracije, onim svojim snažnim glasom

* Vanredni profesor, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Srbija, *katancevic@ius.bg.ac.rs*.

rekao: „Znaš, za mene je rimsko pravo nešto sveto.“ Rimsko pravo je bila njegova strast, njegov svemir i njegova misija. Napredovanje u zvanjima impresivno i besprekorno. Život je okončao u svom profesorskom kabinetu.

Markova karijera je prekinuta mnogo pre svog prirodnog i očekivanog kraja. Za kratko vreme je uspeo da ostavi neuobičajeno mnogo akademskog potomstva. Bio je mentor i član komisija brojnim naučnicima, ne samo u Hrvatskoj, nego i u Srbiji, Crnoj Gori, Estoniji... Čast je biti deo te porodice. Njegova etika odnosa prema mlađim kolegama visoko je nadilazila akademska pravila. Nepokolebljivo je verovao da mentor i stariji kolega treba da bezrezervno stoji na raspolaganju svojim doktorandima i mladima u zvanju. Bio je mudri savetodavac u svako doba dana i noći. I ne samo to. Viteški se borio za svakog mlađeg kolegu. Bespoštedno je priticao u pomoć gde god je bilo potrebno. Bio je uteha, lek i brana od tuđeg zla, tako čestog u akademskim krugovima.

Marko je bio čovek tradicije, pravne, univerzitetske, hrišćanske. Bio je daleko od pompe i praznog rituala, koji u univerzitetskom životu zna da bude groteskan. Kao svakog istinski uspešnog čoveka, krasila ga je jednostavnost.

Njegova socijalna inteligencija je bila zadivljujuća, bez ikakvog lošeg prizvuka. Srdačan i neposredan. Nikad nametljiv i zamorno familijaran. Laskanje i kez bili su mu strani. Smejao se retko, ali silovito. Bio je krupan i tih čovek, dubokog glasa, koji se daleko čuo. Čak i u njegovom odsustvu. Nije tražio pažnju. Na skupovima je sedeo u poslednjim redovima. Privlačio je mirom i tišinom. Govorio je kada ga pitaju. Čitali su dok je pričao. Do njegovog mišljenja se držalo. Nije pitao. Uvek je slušao. I njega su slušali. Nisu ga se bojali. Cenili su ga. Verovali su mu. Voleli su ga.

Iza Marka Petraka su ostali majka, supruga, dvoje dece, prijatelji... Kolegama koji su ga poznavali ostao je uzor. Veliki i nedostižan.

Do ponovnog susreta,

Hvala mu!